

หน่วยงานรัฐเรียกให้ชดใช้เงิน เป็นหนังสือทวงถามหรือเป็นคำสั่งทางปกครอง

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอนำเสนอบทความกรณีหน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายเรียกร้องค่าเสียหายจากเอกชนหรือบุคคลทั่วไป ซึ่งบทความที่จะนำเสนอนี้เป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจ เนื่องจากความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานของรัฐ เป็นเรื่องที่ยกข้ออ้างจะเกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง ผู้สนใจสามารถศึกษาได้จากบทความดังที่จะนำเสนอนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากนักน้อ

หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ มีพื้นที่รับผิดชอบดูแลทั้งเขตจังหวัดสุรินทร์ หน้าที่หลักที่สำคัญคือการจัดทำบริการสาธารณะ อาทิ การก่อสร้างถนน การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง การติดตั้งเครื่องหมายจราจรเพื่อความปลอดภัยสำหรับผู้ใช้งาน ซึ่งสิ่งที่กล่าวมานั้น อาจเกิดความเสียหายขึ้นได้ตลอดเวลา จากประชาชนผู้ใช้งาน ซึ่งเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นแล้ว หน่วยงานเจ้าของทรัพย์สิน จำเป็นต้องเรียกร้องให้ชดใช้ค่าเสียหาย ซึ่งอาจจำเป็นต้องพิจารณาว่าหนังสือทวงถามให้ชดใช้ค่าเสียหายนั้น เป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณา เนื่องจากบุคคลผู้ก่อให้เกิดความเสียหาย อาจไม่เห็นด้วยกับจำนวนค่าเสียหายที่ หน่วยงานเจ้าของทรัพย์สินดำเนินการเรียกร้องบุคคลผู้ก่อให้เกิดความเสียหายจะได้ดำเนินการใช้สิทธิทางศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูล ได้ใช้เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจในการทำงาน

เนื้อเรื่องบทความ

ผู้ฟ้องคดีได้ขับรถยนต์ไปประสบอุบัติเหตุเฉี่ยวชนเสาไฟฟ้าของแขวงทางหลวงเป็นเหตุให้เสาไฟฟ้าได้รับความเสียหาย จำนวน ๑ ต้น ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงจึงมีหนังสือไปถึงผู้ฟ้องคดีให้ชดใช้ค่าเสียหาย จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับจำนวนค่าเสียหายที่ตนต้องชำระ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้กำหนดจำนวนค่าเสียหายที่ต้องชดใช้ให้น้อยลง เนื่องจากไม่ใช่ความเสียหายของเสาไฟฟ้าทั้งต้น แต่ให้เรียกเฉพาะที่เสียหายจริงเท่านั้น

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า ผู้อำนวยการแขวงทางหลวง (ผู้ถูกฟ้องคดี) ถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานทางปกครองตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๕๒ โดยกรณีได้มีหนังสือเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหาย (เสาไฟฟ้า) เป็นเพียงการเรียกร้องค่าเสียหายตามกฎหมายซึ่งเป็นการใช้สิทธิทางแพ่ง จากการที่ผู้ฟ้องคดีทำให้ทรัพย์สินของทางราชการได้รับความเสียหายอันมีลักษณะเป็นข้อพิพาททางแพ่ง มิใช่ข้อพิพาททางปกครอง (หนังสือพิพาทมิใช่คำสั่งทางปกครอง) ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๕๒ ในการที่จะพิพากษาให้เพิกถอนหนังสือดังกล่าวได้

อีกทั้งหนังสือที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายมิได้แสดงให้เห็นว่า เป็นการสั่งการหรือจะใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด จึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ออกหนังสือ (ผู้อำนวยการแขวงทางหลวง) มีเจตนาที่จะให้หนังสือทวงถามให้ชดใช้ค่าเสียหายนี้ เป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ กรณีจึงเป็นเพียงหนังสือทวงถามให้ชดใช้ค่าเสียหายภายในระยะเวลาที่กำหนดเท่านั้น หากผู้ฟ้องคดีเห็นว่าจำนวนเงินที่ให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นจำนวนที่

/สูงจน...

สูงจนเกินไปหรือตนไม่มีหน้าที่ต้องชดใช้ค่าเสียหาย ก็ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวได้ โดยเป็นเรื่องที่ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลต่อไป ศาลปกครองสูงสุดจึงยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ ๓๑๐/๒๕๖๕ ได้วางบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการ กล่าวคือ การที่หน่วยงานของรัฐมีหนังสือเรียกให้บุคคลทั่วไปผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าเสียหาย จากการที่ทำให้ทรัพย์สินของทางราชการได้รับความเสียหาย เป็นเพียงหนังสือทวงถามให้ชำระค่าเสียหายอันเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องในทางแพ่ง หากผู้กระทำละเมิดไม่เห็นด้วย ก็ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามเท่านั้น และไม่อาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนหนังสือดังกล่าวได้ เพราะหนังสือพิพาทนี้ไม่ได้มีสถานะเป็นคำสั่งทางปกครอง (การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่) อีกทั้งเนื้อหาในหนังสือก็ได้แสดงให้เห็นว่าเป็นการสั่งการหรือจะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เพื่อบังคับชำระหนี้ ที่จะถือว่าผู้ออกคำสั่งมีเจตนาที่จะให้เป็นคำสั่งทางปกครอง แต่อย่างใด กรณีนี้หากผู้กระทำละเมิดไม่ชำระเงิน หน่วยงานของรัฐก็ต้องไปใช้สิทธิเรียกร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดี

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ ๓๑๐/๒๕๖๕

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรัฏฐ์ รوبرัตน์ นิติกรปฏิบัติการ

